

VERSCHIJNT

Alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.

ABONNEMENTSPRIJS:

Voor 's Gravenhage per 3 maanden . . . . . f 4.50.
 Voor de overige steden des Rijks . . . . . 5.50.

DONDERDAG 28 JUNI.

UITGEVER-DIRECTEUR:

C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.

Hoofd-Correspondenten M. Schooneveld en Zoon,

Beurssteeg, te Amsterdam.

Brieven franco aan het Bureau De Grondwet.

Jan Hendrikstraat, n°. 259.

PRIJS DER ADVERTENTIE:

Van één tot zes regels.

Voor elken regel meer.

Behalve de 35 cts. zegelgeld.

Aankondigingen van geboorte, huwelijk en overlijden

worden geplaatst tegen betaling van f 1, het zegelgeld

regt daarvoor begrepen.

Indien de Minister van Oorlog kon goedvinden, bij het binnentreden van 's lands raadzaal zich te herinneren, dat hij niet spreekt tot *recruten*: hij zal zich zelve het meest bevoorstellen; want hij zal zich dan besparen de noodzakelijkheid, om tevens *amende honorable* te doen, hetgeen ons toeschijnt pijnlijker te zijn dan de voorgewende redenen, die tot de opvliegendheid des Ministers aanleiding geven.

De 's Gravenhaagsche *Nieuwsbode* behoort tot die bladen, welke, in navolging van de *Amsterdamsche*, de personen van het tegenwoordig Ministerie met groot tact verdedigen en in schier geen nummer verzuiemen, om de lieflijkste herinneringen, aan de antecedenten dier personen verbonden, in het geheugen der Natie terug te roepen.

In het No. van heden wordt daartoe op nieuw al het mogelijke beproefd; en wij achten ons inderdaad verplicht, den *Nieuwsbode* in deze zijne ministeriële pogingen te ondersteunen.

Het wordt den heeren THORBECKE en STRENS zeer euvel geduid, dat zij gestemd hebben tegen het tractaat met Frankrijk over den nadruk.

Waarom?

Wat den heer THORBECKE betreft: omdat hij, geene reden gevende voor zijne stem, *invloed* had in het Ministerie, waaronder het vorige tractaat met Frankrijk wegens den nadruk in 1852 was gesloten; ten aanzien van den heer STRENS, omdat hij als Minister van Justitie zijn ambtgenoot voor Buitenlandsche Zaken, bij de openbare beraadslaging over het tractaat, door zijne tegenwoordigheid in de vergadering der Tweede Kamer had bijgestaan!

Wij betwijfelen zeer, of de heer THORBECKE, zelfs in de verte, die mate van invloed in, of liever *heerschappij* heeft gehad over zijn Ministerie, als de heer VAN HALL doet gelden of gebruikt. Van daar dat zoo dikwerf voorstellen gedaan werden, waarvan men wist dat zij niet hadden den bijval van den heer THORBECKE, en waaraan men veilig zoowel de stemming van den heer VAN BOSSE als die van de heeren THORBECKE en STRENS over het tractaat mag toeschrijven. Wanneer de *Nieuwsbode* rekenen moet, dat ten minste omtrent het beginsel het vorig Ministerie eenstemmig gedacht heeft, daar immers, in het tegenovergesteld geval, alle denkbeeld van ministeriële eenheid en homogeniteit door hetzelfde zou zijn verloochend geworden, dan meenen wij wel te mogen vragen, of ook niet het tegenwoordig Ministerie alle denkbeeld van ministeriële eenheid en homogeniteit verloochend heeft, toen het bijv. door drie Ministers van Finantiën (waaronder zelfs de heer VAN HALL) en herhaaldelijk deed verklaren, dat er aan afschaffing van belasting niet viel te denken, ofschoon men later het sprookje vertelde, dat het Ministerie — met mijnheer VAN HALL in cluis — nooit iets anders dan de afschaffing van het gemaal verlangd en bedoeld had?

Wanneer, overigens, de tegenwoordigheid van ambtgenooten het bewijs moest zijn, dat zij het eens zijn met den Minister, die eene voordragt verdedigt — zoo als hier gezegd wordt het geval te zijn geweest met den heer STRENS — hoe komt het dan, dat de tegenwoordige Ministers den vorigen Minister van Marine niet slechts in verlegenheid hebben laten zitten, maar — nadat, zoo als men zegt, in den Ministerraad de verhooging van zijn hoofdstuk was geweigerd — de nederlaag huns ambtgenooten hebben bijgewoond en zijne nederlaag — die, volgens de *Nieuwsbode*, ook de huune was — zeer bedaard overleefd hebben?

De *Nieuwsbode* is dan ook zoo verbolgen, dat het genoodzaakt is, *lucht te geven aan zijn gevoel*, en met edele verontwaardiging roept het blad het volgende uit:

Wat moet er, vragen wij, van ons Vaderland worden, wanneer onze Staatslieden, met de meest mogelijke onbeschaamdheid,

openlijk toonen niets te hechten aan hetgeen eene der deugden van den waren Staatsman uitmaakt — *aan consequentie*?
 Wat moet er van de waardigheid der Regering worden, wanneer men de Staatsman, tegen wien de Natie behoort op te zien, eene andere meening ziet opperen paarmats hij in- of buiten de Regering is?

Wij wenschen de *Nieuwsbode* den weg aan te wijzen, waar hij voldoende antwoorden op zijne vragen vinden kan.

Vraag het aan de heeren VAN HALL en DONKER CURTIUS, die als Ministers nu naast elkander zitten, doch jaren achtereen tegenover elkander stonden, als het meest staatkundige tot het onstaatkundigste hoofd in Nederland.

Vraag het aan de heeren PAHUD en FORSTNER van DAMBENOY, die hunne vorige ambtgenooten verlieten en het eigen vonnis over hunne eigene handelingen ondertekenden.

Vraag het aan den heer VAN HALL, die bijv. het toelaten van consuls in de kolonien verklaart te zijn in strijd met het belang van ons dierbaar Vaderland en kort daarop het eene tractaat vóór het andere na tot toelating van consuls heeft gesloten.

Vraag het den heer PAHUD, die, toen het bij de afschaffing van het gemaal te pas kwam, zijn geheele koloniale stelsel, met zooveel volharding vast gehouden, in den steek liet.

Vraag het den heer VAN HALL, die na jaren strijds vóór de accijnsen, na zijne redevoering van 1851 als lid der Kamer, na al zijne protestation in 1853, de afschaffing van het gemaal heeft voorgedragen.

Vraag het den heer DONKER CURTIUS, die als Minister van Justitie in het April-kabinet de Grondwet in tegenovergestelde rigting uitlegt en toepast, van de rigting, die hij als Kamerlid en nog als Minister in 1848 was toegedaan.

Vraag het aan de Nederlander, aan de *Rakket*, aan het *Goudsch Kronijkske*, aan de *Amsterdamsche Courant*, wat ze denken van hetgeen ons Vaderland moet worden, wanneer onze Staatslieden met de meest mogelijke onbeschaamdheid openlijk toonen, niets te hechten aan hetgeen eene der deugden van den waren Staatsman uitmaakt — *aan consequentie*?

Is dat alles u niet genoeg, vraag het dan aan den heer J. B., uwen ijverigen en consequenten mederedacteur of... aan den heer WINTGENS, die, in het stuk van *consequentie*, buiten kijf de meest bevoegde deskundige is van de geheele Kamer.

De heeren WIJTHOFF EN ZON, suikerraffinadeurs te Amsterdam, hebben — nadat hun plotseling was bekend gemaakt, dat de Tweede Kamer reeds heden zou beraadslagen over de suikerwet — te 's Hage het allerbelangrijkst adres tegen die voordragt doen drukken en ronddeelen, waarvan wij de overweging aan de leden der Kamer zeer aanbevelen, indien namelijk de Kamer niet voortgaat met den stormpas hare werkzaamheden af te doen.

De korte inhoud van het adres der heeren WIJTHOFF komt hier op neder:

Zij spreken de slotsommen en cijfers, die de Minister van Finantiën in zijne Memorie van Beantwoording heeft medegedeeld, stellig tegen. Zij vestigen de aandacht op het feit, dat de redeneringen, in de Memorie van Beantwoording, daarvan uitgaan, als zouden de raffinadeurs in de consumtie *plus minus vier gulden per honderd Ned. ponden* op hunne melis hooger hebben bekomen, dan de exportatieprijs en het volle bedrag van den accijns; waaruit dan de gevolgtrekking wordt gemaakt, dat de raffinadeurs op een uitvoer van vijftig miljoen Ned. pond geraffineerd eene premie zouden hebben genoten van *plus minus f 2,000,000*.

Daartegenover leggen zij de plegtige verklaring af, dat zij en alle andere raffinadeurs, in den loop van het vorig jaar, nooit hoogere prijzen hebben gehad, dan de exportatie met bijvoeging van het bedrag van den

schijnt tot de gewoonten van den Minister van Oorlog te worden, om bijna zoo dikwerf hij in de Tweede Kamer verschijnt, aanleiding te geven tot voordragingen, die in de zaal der Nederlandsche Vertegenwoordiging niet te huis behooren, de Kamer ontstemmen, op de Natie een ongunstigen indruk moeten maken en, hetgeen wel niet anders kan, altijd op afschaffing des Ministers zelve uitloopen.

De Minister van Oorlog heeft zich het genoeg gegeven een dergelijk tooneel, ook in de zitting van 27 Junij, te doen ontstaan.

Bij het beantwoorden van bedenkingen, die tegen de aan de orde zijnde wetsvoordragt gemaakt waren, heeft de Minister te bespeuren, dat de heer HUGENHOLTZ omtrent een der aangevoerde argumenten van een ander gevoelen was dan de Minister en zulks door een teeken van afkeuring aan een zijner medeleden, die achter hem zat, te kennen gaf. De Minister nam daaruit aanleiding, om onmiddellijk, in drift ontstoken, zijne rede te staken, — niet ouwaarschijnlijk innerlijk verheugd, dat men hem een voorwendsel schonk, om zijne wanhopige verdediging te beëindigen.

Te rechtmerkte de heer HUGENHOLTZ onmiddellijk op, dat de gevoeligheid des Ministers — die reeds zoo dikwerf was gebleken — over een, zonder eenige attentie van afkeuring gegeven sein aan een medelid achter hem gezeten, zeer bevreemdend was. Hij wist niet wat hij daarvan moest denken; maar hij deed de Kamer levendig gevoelen, dat dergelijk gedrag des Ministers inderdaad te ver ging, en met klem en waarheid verzocht hij den Minister, om in het vervolg niet meer op hem te wijzen.

Inderdaad, waar zou het heen, indien een lid der Kamer niet langer de vrijheid bezat, welke ieder toekomt bij eene vergadering heeft, om door eenig woord, geenerlei stoornis verwekkend teeken zijne adhaesie aan of zijne afkeuring van aangevoerde argumenten openbaar te maken?

Indien de Minister van Oorlog ook welligt, dat hij in de Kamer de rol van korporaal heeft te vervullen, die zijne manschappen in het keurslijf der discipline houdt?

De Minister van Oorlog behoefde, op dit punt vooral, zoo teérgevoelig niet te zijn: ofschoon wij dat gevoel, aldus zich uitende, veeleer geneigd zijn als een ziekelijk verschijnsel te beschouwen. Als lid van het Ministerie der tegenovergestelde rigting zal die Minister wel zeer goed weten — hij heeft het dikwerf kunnen zien — welk eene bewegelijke rol de heer VAN HALL bijv. speelt, zoo dikwerf hij in de Kamer aanwezig is en tegenstanders het woord voeren. Dan is het een onophoudelijk heën en weër geloop, nu eens den President, dan weder bij eenig ministeriël lid; het is het een, soms storend gefluit met de ambtgenooten, niet zelden eene soort van dicté, aan den, die de aanhangige voordragt betrokken Minister. Hoe het ooglappend dat gedrag ook zij, hoe onparlementair men het ook algemeen acht: niemand is er geweest, om den heer VAN HALL de vrijheid te ontnemen, zich te gedragen zooals hij meent, dat een *genuïne staatsman* in het Parlement zich behoort te gedragen.

Daarom was het ons overigens te zien, hoe de heer SCHIMMELPENNINCK VAN DER OIJDE, doordrongen van het pijnlijk gevoel, dat, door het gedrag des Ministers van Oorlog, zich van de Kamer had meester gemaakt, den Minister heeft angespoord, om eene voldoende verklaring van zijn gedrag te geven, die de Minister — wij moeten het erkennen — heeft verstandig partij gekozen, door volledig en zonder enige reserve hoegenaamd *amende honorable* te worden, niet alleen jegens den heer HUGENHOLTZ, maar jegens al de Vertegenwoordigers der Natie, die, met oog op hunne grondwettige regten, reden hadden gekrenkt te achten.

accijns; terwijl er echter verscheiden periodes in den loop van 1854 zijn geweest, dat zij een à twee gulden per 100 pond minder bekwamen. Dit is geene tijdele magtspreuk: zij willen hunne boeken openstellen zoowel voor de Regering als voor de leden der Kamer, en zij houden zich overtuigd, dat dit met hunne mederaffinadeurs evenzeer het geval zou zijn. Zij moeten te meer de aandacht op dit feit vestigen, omdat daarvoor alle cijfers en daarop gebouwde redeneringen, in de Memorie van Beantwoording vervat, vervallen en geheel ontzenuwd worden.

Vervolgens vergelijken de adressanten de bescherming, voortvloeiende uit onze accijnswet tegenover die der concurrerende landen, voornamelijk van Frankrijk, en wel omdat ons hoofddéhouché, inzonderheid naar de Middellandsche zee, zich in concurrentie bevindt met de geraffineerde suiker van Marseille. Uit die vergelijking toonen zij aan, dat de nadeelen die de hollandsche geraffineerde suiker in de concurrentie met de Fransche zal hebben door te staan, gebragt zullen worden op *melis f 6½* en op *Crushed f 5½* per 100 pd.

In de tweede plaats bespreken de heeren WITTHOFF den grondslag der wet, dien zij een verkeerde grondslag noemen, waarvan, naar hunne meening het gevolg moet zijn, dat de Nederlandsche raffinadeurs gedwongen worden tot de keuze tusschen moeilijkheden aan de eene zijde of belemmering en aanstaande gedeeltelijke vernietiging aan de andere zijde.

Het derde punt der beschouwingen van de adressanten is, dat de Nederlandsche Wetgeving niet schijnt in te zien dat, wanneer Nederland deszelfs uitvoerhandel van geraffineerde suiker mogt verliezen, dat verlies een onherstelbaar verlies van handel zoude zijn, hetwelk door geen evenredigen uitvoerhandel van ruwe suiker zou kunnen worden vervangen. Zij meenen dat het hier de vraag geldt, of Nederland een suikerhandel van ruim honderd miljoen pond behouden zal, dan wel op de helft daarvan zal worden gebragt.

Het adres eindigt met de volgende zinsnede:

„Wij hebben, wat ons betreft, het belang van het onderwerp zooveel mogelijk, naar den korten ons verleenden tijd, aangetoond; wij vergen geen onvoorwaardelijk geloof; doch bij den omvang en het gewigt der zaak, meenen wij te mogen hopen, dat die zaak niet overijld beslist worde en men zich den tijd gunne die, ook met inroeping van licht van anderen dan dat der ondergeteekenden, — bescheiden, maar, met allen ernst ter neder gesteld, — ter toetse te brengen.”

Buitenland.

ALGEMEEN OVERZICHT.

Depêches van generaal Pelissier te Parijs aangekomen, melden, dat men op den toren van Malakoff aanrukt. De genie verrigt haar werk en de artillerie zal het hare doen alvorens de troepen een nieuwen aanval ondernemen, aldus spreekt een der correspondenten van de *Indépendance Belge*. Ofschoon de aanval wordt voorgesteld als zijnde binnen zeer korten tijd ophanden, gelooven wij echter, dat men op eenig uitstel moet voorbereid zijn.

Thans is bekend geworden het verslag van den opperbevelhebber van het Fransche leger nopens het nemen van de Mamelon Vert en de batterijen van de Carnage. Dit stuk zal voorzeker met belangstelling gelezen worden ofschoon daarin slechts herhaald wordt de verhalen nopens dien dag, reeds vroeger bekend gemaakt. Wij dachten in het onderhavig verslag te vinden even als in de meeste der tot dusverre openbaar gemaakte verslagen het officieel cijfer der verliezen op dien dag door het Fransche leger geleden; maar dat cijfer wordt daarin niet aangeduid. Wij hebben uitmuntende officieren en dappere soldaten te betreuen, zegt generaal Pelissier; maar die verliezen zijn niet zeer belangrijk wanneer men het oog vestigt op het aantal troepen, den duur van den strijd en het gewigt der verkregen uitkomsten.

De *Moniteur* bevat echter blijkbaar eene latere depêche van den generaal Pelissier, en wel van den 23en, waarin de generaal meldt, dat met ijver de naderingswerken naar den Malakoff worden voortgezet. De vijand houdt zich onledig om de geleden schade te herstellen. Er deden zich bij het leger weinig gevallen van cholera voor; de gezondheidstoestand der troepen was over het algemeen goed. Onze verliezen van den 18en, aldus wordt in de depêche gezegd, bedroegen 37 gedode officieren en 17 krijsgewonden; 90 onder-officieren en soldaten zijn gesneuveld, 544 zijn verdwenen en gewond zijn 1644 personen.

Volgens een te Weenen loopend gerucht zouden 2 Russische linesschepen in de haven van Sebastopol in den grond geboord en het ravelijn bij den Malakofforen genomen zijn.

In eene telegrafische depêche uit Londen wordt, dd. 26 dezer, gemeld:

In de zitting van het huis der gemeente, heeft lord Palmerston gisteren geweigerd te antwoorden op eene vraag of Engeland de Turksche leening zou waarborgen. Sir Ch. Wood las eene depêche voor van den admiraal Dundas, over de zaak van Hangô-Udd. Er waren vijf Engelsche en een Finlandsch kapitein en vijf Engelsche en twee Finlanders gedood; ongedeerd waren gebleven drie officieren, vier matrozen en twee Finlanders. De minister voegde er bij, dat de Russen omkennende de parlementaire vlag te hebben

Lord Palmerston las eene depêche voor van lord Raglan houdende opgaaf der verliezen op den 18den geleden bij den aanval op den Redan. Gesneuveld zijn 144 onder-officieren en manschappen; gewond 1958; gesneuveld en gewond zijn 93 officieren. Deze mededeeling minder ongunstig dan men had verwacht, werd met luide toejuiching beantwoord.

De *Simois* is te Marseille aangekomen met berigten uit Konstantinopel van den 18en dezer. Uit die berigten blijkt, dat Kurdistan rustig was.

De tijdingen uit de Krim loopen tot den 16en en zeggen, dat er veel warmte heerschte. Bosquai kummandeert het corps aan de Tschernawa, bestaande uit de divisien Canrobert en Cumora en liet gros der Engelsche, Piemontesche en Turksche troepen, te zamen 60,000 man uitmakende. Regnault de St. Angely voert het bevel over het tweede corps, bestaande uit de divisien Mayran en Brunet. De keizerlijke garde bezit den windmolen bij Malakoff. Het gerucht loopt, dat de Czaar te Baktschi Sarai verwacht werd. De expeditie naar Kertsch was teruggékeerd, behoudens 4000 man, die te Yenikale waren achtergebleven. Vier vaartuigen waren afgezonden, om de vernieling van Arabat te voltoojen. De marine heeft eene verkenning te Kaffa gedaan.

De admiraals volvoerden de vernieling der versterkingen te Anapa, en deden 200 stukken geschut en eene ontzagelijke hoeveelheid ammunitie in die plaats gevonden, van daar vervoeren. De Circassiers hadden de stad geplunderd doch de inwoners waren de Russen gevolgd, het kostbaarste medenemende.

De Russen concentreerden zich te Tiflis, ten einde den veldtocht te openen.

De versterkingen van Erserum waren voltooid.

Eene nota aan de *Morning Advertiser* gerigt verzekert, dat zoo de regering de veroordeeling, welke in de motie des heeren Roebuck opgesloten ligt, niet ontgaan kan door eene behendige manoeuvre van lord Palmerston, zij dan een amendement in de pen zal geven in aard en strekking overeenkomende met dat hetwelk door sir Francis Baring tegen het voorstel van den heer d'Israeli voorgesteld werd. In allen gevalle hoopt het ministerie de overwinning te behalen, zij het dan ook al met eene geringe meerderheid ondersteund door de Peelisten en de mannen van Manchester.

De ontruiming van Anapa was ongeveer tien dagen geleden, reeds in eene depêche van de Britsche admiraliteit gemeld; maar sedert dien tijd is geene enkele bijzonderheid omtrent deze zaak bekend geworden en de correspondentie uit Kertsch zoowel als de dagbladen uit Konstantinopel spreken van eene expeditie naar Anapa, op eene wijze alsof die plaats op nieuw door de Russen is bezet.

Een buletin van het dagblad van St. Peterburg doet alle twijfel ten dezen opzichte ophouden; want daarin wordt op stellige wijze gemeld, dat de ontruiming zal plaats hebben, terwijl de redenen ontwikkeld worden, waarom dat noodzakelijk is.

De berigten uit Italië luiden niet zeer gunstig. In Rome een aanslag op het leven van den eersten minister; te Milaan de weêrvalm van buitenlandsche twist over nationaliteiten; in Sicilië moeilijkheden en verwikkelingen naar aanleiding der stappen van den nieuwen gouverneur; dit alles te zamen wijst geen zeer rustigen en kalmen stand van zaken aan.

Spanje levert dagelijks nieuwe, maar treunige incidenten op. Thans begint het gerucht eener ontbinding van het ministerie meer dan ooit te voren veld te winnen.

Naar men wil, zou dit toe te schrijven zijn aan financiële verwikkelingen. Het schijnt, dat de heer Bruil met zijne ambtgenooten niet eenstemmig denkt over een belangrijk punt van zijn financieel plan, dat van de *Consumos*, waarvan hij thans de gedeeltelijke herstelling voorstelt. Indien de Cortes meenen de voorstellen van den minister van finantien te moeten verwerpen, dan zou dit voorzeker het teken tot den aftogt van dezen en wellicht van het geheele kabinet zijn.

Uit Brussel wordt gemeld:

Men zegt dat al de redacteurs van het Russisch gezinde dagblad *le Nord*, welke geene Belgen zijn, het land zullen worden uitgewezen.

Binnenland.

Staten-Generaal.

Tweede Kamer.

ZITTING VAN WOENSDAG, 27 JUNIJ.

Is ingekomen eene missive van den heer Rôchussen, daarbij kennis gevende, dat hij door dringende omstandigheden genoodzaakt is heden deze stad te verlaten en hij dus de zitting heden niet kan bijwonen.

I. Aan de orde van den dag is de voorzetting der behandeling van het ontwerp no. 2 tot regeling der pensioenen van de officieren bij de landmagt.

Het eerste komt in omvraag § a van art. 1, waaromtrent gisteren de stemmen hebben gestaakt. Het strekte om, met intrekking van de hij art. 1 § a der wet van den 9en December 1851. (*Staatsblad* no. 151) en art. 25 der wet van den 28en Augustus 1851 (*Staatsblad* no. 123) gebragte wijzigingen, dit artikel te lezen zooals het oorspronkelijk is vastgesteld behoudens deze wijzigingen, dat in het bepaalde onder lit. a, in plaats van *„dertigjarige dienst met vijfzig jaren onderdom”*, gelezen worde: *„veertigjarige dienst met vijf en vijftig jaren ouderdom”*; — en geen

dertig jaren dienst hebbende *„vijf en vijftigjarige ouderdom, ofschoon geen veertig jaren dienst hebbende.”*

Deze § a wordt thans bij de herstemming verworpen met 25 tegen 23 stemmen. Tegen de heeren van der Veer, Kien, van der Linden, van der Poell, Hoffmann, de Lom de Berg, Hoyneck van Papendrecht, Reinders, Sander, van Bosse, van Zuylen, Mackay, Hugenholtz, Nolthenius, Dirks, Strens, Sloet, van Lennep, L. D. Storm, Anemaet, Zylker, Taets van Amerongen, Thorbecke, ten Cate en Dullert.

§ b is, ten gevolge van eene verklaring van den Minister van Oorlog, door de afstemming van § a vervallen.

De overige §§ c—g van art. 1 en ook art. 2 worden daarop zonder discussie goedgekeurd. Het ontwerp, zooals het nu is gewijzigd, is daarop aangenomen met 43 tegen 8 stemmen. Tegen de heeren Strens, Sloet, L. D. Storm, Anemaet, Zylker, van Nispen, Jespers en de Lom de Berg.

II. Thans is aan de orde de beraadslaging over het ontwerp tot wijziging der wet van 28 Augustus 1851, tot regeling van de bevordering, het ontslag en het op pensioen stellen der officieren bij de zeemagt.

De MIN. V. MARINE geeft te kennen, dat, tengevolge van de verwerping van sommige § § van gelijksoortig ontwerp nopens de landmagt, hij eene wijziging in deze draagt aanbiedt. Zij strekt om de verandering van art. 15 der wet van 1851 te doen vervallen, welke artikel in den considerans van het ontwerp waren aangehaald. § b zal wegvallen de tweede zinsnede luidende: *„Wij houden ons voor in bijzondere gevallen, wanneer de belangen van de dienst dit vorderen twee luitenants van de mariniers bij een der wapens van de landmagt en omgekeerd van daar bij het corps maritiem over te plaatsen; znlende uit den considerans ook wegvallen de woorden, die tot deze verplaatsing betrekking hebben.”*

Daarna worden de onderdeelen der aldus gewijzigde draagt, strekkende tot wijziging der wet van 28 Augustus 1851 (*Staatsblad* no. 12 b) aangenomen en vervolgens geheele ontwerp aangenomen met algemeene stemmen eene na, die van den heer Anemaet.

III. Komt in discussie het ontwerp no. 2, tot wijziging der wet van 28 Augustus 1851 (*Staatsblad* no. 127), tot regeling van de pensioenen bij de zeemagt.

De MIN. V. MARINE merkt op, dat, ten gevolge van verwerping van sommige bepalingen der ontwerpen van de landmagt, zoowel op gisteren als op heden, ook in ontwerp eene wijziging noodzakelijk is. § a zal vervallen en de considerans zal eene wijziging ondergaan.

De volgende § § van art. 1 en ook art. 2 van dit ontwerp worden zonder discussie goedgekeurd, waarna geheel wetsontwerp met algemeene (57) stemmen AANGENOMEN.

IV. Thans is aan de orde het ontwerp tot wijziging der wet nopens den accijns op de suiker.

De commissie tot de verzoekschriften brengt verslag op het adres van de heeren Wjthoff & Zoon, suikerrefinadeurs te Amsterdam, houdende bedenkingen tegen wets-ontwerp.

De heer HOYNCK VAN PAPENDRECHT is voor het ontwerp op grond, dat de bescherming der raffinaderijen ook een aanwinst, nog hoogst aanzienlijk zal zijn. De wet is de eerste stap om tot een gezonden toestand te geraken is tevens het middel tot afschaffing van het tonnegeld een drukkende last voor den algemeenen handel is.

De heer HOFFMAN is tegen het ontwerp. Het is eene proef, die zoo zij mislukt, eene allernadeeligste koning kan hebben op het belang der schatkist, der rijen, op den handel en de raffinaderijen. Hij waarschuwt tegen het gevaar om de suikermarkt en de daarmede verband staande belangen en industrie in de waagschaal te stellen. De afschaffing van het tonnegeld zou den algemeenen aequivalent voor het nadeel, dat uit de aanneming der suikerwet zal voortvloeijen, geven.

De heer VAN BOSSE beschouwt het ontwerp, zoowel een algemeen economisch oogpunt, als uit dat der landbouw belangen, daarmede in verband staande. Sprak daarna de werking der wet van April 1852 na, waaraan men zich destijds ook zoo zeer verzet heeft, en hij daaruut, dat de raffinadeurs sedert 1852 zeer aanzienlijke voordeelen hebben genoten, meer zelfs, dan geschiedt zijn zonder die wet. De consummateurs hebben het moeten dat voor de schatkist gevraagd werd, betaald. Dat nu evenzeer het gevolg zijn en de vermindering der ontvanging komt, dus niet ten nadeele van den raffinadeurs, wij aan premie betalen, komt ten voordeele der hollandsche consummateurs.

De heer STOLTE vreest, dat de gevolgen der aanneming deze zullen zijn, dat de suiker-refinade zal worden beperkt tot de binnenlandsche consumtie, omdat de bescherming aan de raffinaderijen geven, niet zal kunnen volhouden. Hij meent, dat het door de Reg. in de wet opgegeven bedrag der premie veel te hoog gesteld is, en vreest daardoor slooping der suiker-refinaderijen.

De heer BAUD geeft zijn leedwezen te kennen over haastig der behandeling van het ontwerp. Er is den toestand van den suikerhandel in verband met de tuur- en consignatie-stelsel en met de belangen van de scheepvaart. Hij meent ook, dat de cijfers, zooals zij trent de premie als voor de suikerprijzen onjuist zijn, had liever een gelijken overgang gezien, b. v. de leng der som over 4 of 5 jaren.

De MINISTER VAN FINANCIËN verdedigt het ontwerp het breed. Zijn betoog rust vooral daarop, dat de vermindering van de suikergehalte in de ruwe suiker, in de

v. Toel. opgenomen, nog te laag is. En toch zou, volgens den maatstaf in die Memorie aangenomen, de accijns 3 millioenen kunnen opbrengen. Nu neemt de Regering die lage gehalte als maatstaf en vraagt men maar 2 millioenen, zoodat niet gezegd kan worden, dat men de raffinadeurs wil verplichten om den prijs te verhoogen met het bedrag van den accijns.

De heeren VAN BOSSE, HOFFMAN en BAUD voeren nog weder het woord. Daarna worden de algemeene beraadslagingen gesloten.

Artt. 1, 2 en 3 worden aangenomen en vervolgens ook de geheele wet met 37 tegen 15 stemmen. — Tegen de heeren van Heiden Reinestein, Baud, van Franck, de Kempener, Bosscha, van Lennep, Schimmelpenninck van der Oije, van Reede van Oudshoorn, Godefroi, Stolte, Taets van Amerongen, van Lijnden, van Goltstein, Hoffman en de Voorzitter.

De zitting is daarna gescheiden tot morgen, wanneer behandeld zullen worden de ontwerpen van wet, 10. tot afschaffing van het tonnegeld, en 20. tot vereeniging van onderscheidene gemeenten.

's Gravenhage, den 25 Junij 1855.

Ik heb de eer aan U Hoog Edel Gestr. hiernevens een voorstel te doen toekomen tot het instellen van een onderzoek (enquête), omtrent het misbruik van sterken drank, vergezeld van eene Memorie van Toelichting; verzokende ik U Hoog Edel Gestr. deze stukken aan de Kamer te willen mededeelen.

De ondergeteekende heeft de eer, naar aanleiding van art. 118 van het Reglement van Orde, het navolgende voorstel tot het houden van een onderzoek aan het oordeel en aan de beslissing van de Tweede Kamer der Staten-Generaal te onderwerpen.

De Tweede Kamer der Staten-Generaal besluit tot het houden van een onderzoek:

1. over het bestaan en den omvang der kwaal, welke het gevolg is van het gebruik en misbruik van sterken drank in het algemeen; en over het toenemen of verminderen van dat gebruik onder zekere standen der maatschappij, en zekere gewesten des Rijks in 't bijzonder;

2. over den invloed daarvan, zoowel op de stoffelijke welvaart, als op den verstandelijken en zedelijken toestand des volks;

3. naar de middelen tot bestrijding of uitroeijing der kwaal, welke het openbaar gezag, 't zij als wettelijke bepalingen, 't zij als plaatselijke verordening, zal kunnen en behooren aan te wenden.

's Gravenhage, den 25sten Junij 1855.

ROCHUSSEN.

Aanzienlijk is het getal adressen, welke in den laatsten tijd uit verschillende oorden des Rijks tot deze Kamer zijn gerigt om hare aandacht te vestigen op het gebruik en misbruik van gedistilleerd, op den verderfelijken invloed daarvan op de stoffelijke welvaart en den verstandelijken en zedelijken toestand des volks, en op de dringende noodzakelijkheid, dat maatregelen worden genomen, hetzij tot beteugeling, hetzij tot geheele uitroeijing der volkskwaal.

Die adressen verdienen des te meer de aandacht en de belangstelling der Kamer, daar de talrijke ondertekenaren van die stukken daarbij generlei eigenbelang beoogen, maar blijkbaar alleen het welzijn hunner landgenooten en dus het algemeen belang trachten te bevorderen.

De stem van zoo vele weldenkenden in den lande, heeft steeds weerklink in deze Kamer gevonden. De ondergeteekende, die bij vroegere gelegenheden ook op die kwaal gewezen heeft, heeft thans gebruik gemaakt van de gelegenheid, welke tot nage van die adressen, door derzelver nederlegging ter griffie, gegeven is, en zich overtuigd, dat het nuttig en noodig is, dat daaromtrent een grondig onderzoek worde ingesteld, en dat daartoe door deze Kamer een krachtig besluit worde genomen, ten einde te geraken tot de kennis van de aangewezen kwaal in haren omvang, en van de middelen, welke men, met hoop op goed gevolg, tot beteugeling, zoo al niet tot geheele uitroeijing zou kunnen aanwenden. Hij is bovendien overtuigd, dat een door dezen Kamer gegeven openbaar blijk van levendige belangstelling op zich zelf zeer gunstig zullen werken en de ijerige medewerking zal opwekken van allen, wien het welzijn hunner land- en natuurgenoeten ter harte gaat, om, ieder in zijnen kring, de bereiking van het beoogde doel te bevorderen.

Het is boven twijfel verheven, dat niet een ergerlijk misbruik, maar ook het gewoon en dagelijks gebruik van sterken drank, een verderfelijken invloed op den mensch uitoefent. Wetenschap en ervaring leeren, dat de alcohol wel verre van de lichaamskrachten te voeden, slechts een schadelijken prikkel geeft, die steeds ruimer bevreemding van het organisme verzuikt en de gezondheid verwoest.

Verdooving van den geest en slooping der krachten des lichaams hebben lusteloosheid en ongeschiktheid tot het verrichten van den arbeid ten gevolge, en zijn dus de natuurlijke oorzaken van het stoffelijk nadeel, uit het gebruik van sterken drank voortvloeiende.

Bovendien, noch de arbeider, noch de man uit de geringe burgerklasse, kan op den duur de kosten bestrijden welke het dagelijks gebruik van sterken drank medebrengt, zal hij in zijne noodwendige behoeften en die van zijn huishouden voorzien. Is hij aan den drank verslaafd, dan rigt hij zijn huishouden onmisbaar te gronde, en stort het in armoede ellende, zoo hij de penningen, waarvoor hij zich en de zijnen voedsel en dekking moet verschaffen, aan den verderfelijken jenever verspilt.

Door het dagelijksch en vooral door het onmatig gebruik van alcoholische dranken worden de geestvermogens verstoemp, gaat het besef van nadelijk goed en kwaad verloren, en wordt de wilskracht ten goede verlamd; niet zelden slaat de aan den drank verslaafde mensch eene misdadige hand aan den eigendom, aan het leven van zijn medemensch.

In een land, waar het gebruik van sterken drank vrij algemeen en het misbruik veelvuldig is, daar bestaat een uitputtende en doodende volkskwaal. Lijdt Nederland aan die volkskwaal? Zoo het waar is, dat, gelijk men ons verzekert, het verbruik van jenever alleen eene uitgave berokkent van 18 millioen gulden 's jaars — eene som het geheele bedrag van alle accijnsen met de nijks-opeenten nabijkomende, — dan schijnt die vraag niet anders dan bevestigend te kunnen beantwoord worden; maar dan ook is voorziening en spoedige voorziening en algemeene samenwerking plicht.

Zoo immer, dan bestaat hier voor de Tweede Kamer der Staten-Generaal aanleiding om van de bevoegdheid, welke art. 90 der Grondwet haar geeft, gebruik te maken; en zij kan zich des te meer daartoe aangespoord achten, omdat, ook blijkens een dezer dagen bij de Kamer ingekomen adres uit Sneek over de uitgebreidheid van het kwaad en over het toe- of afnemen daarvan, verschil van gevoelen bestaat.

Zoo er van de eene zijde op gewezen wordt, dat de ophrenging van den accijns op het gedistilleerd niet vermeerderd in evenredigheid tot de toeneming van het cijfer der bevolking, dan kan die omstandigheid, behalve de mogelijkheid van vermeandering van fraude, wellicht daarin hare oplossing vinden, dat het gebruik van jenever onder de hoogere standen en de goeude burgerklasse afneemt, maar daarentegen in den laatsten tijd onder de lagere standen toeneemt.

Het door den ondergeteekende voorgesteld en aangeprezen onderzoek schijnt het beste middel om tot de kennis van zaken te geraken, vereischt tot het beramen van de meest gepaste middelen tot vermindering of, zoo mogelijk, tot geheele uitroeijing van de volkskwaal.

Vereenigt de Kamer zich met dit voorstel en wordt het onderzoek, afgescheiden van alle staatkundige strekking, met zuivere bedoelingen aangevangen, ijverig, doelmatig en volhardend voortgezet en ten einde gebracht, dan mogen hopen, dat daardoor, onder Hooger zegen, eene nuttige poging ten goede zal zijn aangewend.

ROCHUSSEN.

's Gravenhage, 27 Junij.

Z. M. heeft benoemd tot plaatsvervangend kantonregter te Groningen Mr. B. D. H. Tellegen, advocaat aldaar; en tot plaatsvervangend kantonregter te Zierikzee Mr. J. Schuurbeque Boeije, advocaat aldaar.

Z. M. heeft de volgende controleurs der directe belastingen, in- en uitgaande regten en accijnsen, verplaatst, te weten: naar Arnhem (stad), den heer F. C. Dufour, thans te Arnhem (buittingemeenten); naar Arnhem (buittingemeenten), den heer Jhr. A. C. van Weiler, thans te Middelburg.

De heer Staatsraad, Commissaris des Konings dezer provincie, zal aanstaande week, des Woensdags en Vrijdags, op zijn buitengaad, aan de leden van de Provinciale Staten een groot diner aanbieden.

In de residentie zijn aangekomen en aan hotel de Bellevue afgestapt de gravin A. C. de Corcelle, vergezeld van den ridder A. A. C. Lefebure de St. Maur en den ridder J. B. E. Thiac, alle komende van Parijs.

Dezer dagen zijn te Haarlem, ter sloop aangebragt de gereed gemaakte steepen, bestemd voor het voetstuk van het op de groote markt op te rigten standbeeld voor den uitvinder der boekdrukkunst Laurens Jansz. Coster. (Haarl. Ct.)

De Minister voor de Zaken der Hervormde Eeredienst enz. heeft bepaald, dat de algemeene commissie van examinatoren voor Israëlitische godsdienstige onderwijzers enz. zal bijeenkomen te Amsterdam, den 9 Julij aanstaande. De commissie zal voor dit jaar bestaan uit de heeren: Dr. A. H. Israëls, voorzitter; Dr. S. L. Muller, secretaris; J. van J. Ferrares, opperrabbin te 's Gravenhage; Dr. J. Rosenbergh, opperrabbin te Groningen; J. S. Hirsch, rabbiniaal assessor te Amsterdam; D. Sopez Cardozo, waarnemend rabbiniaal assessor te Amsterdam; Mr. S. J. van Lier, van Utrecht; J. Jessurun, de Mesquita en B. S. Rubens, te Amsterdam, als leden, terwijl aan de commissie is toegevoegd als adjunct-secretaris Mr. I. van S. Muller.

De Kamer der afgevaardigden in Portugal heeft den 19 dezer het tractaat met de Nederlanden, betreffende de grenscheiding van Tjuor, den afstand van Spior egg, aangenomen. (Men zal zich herinneren dat de Tweede Kamer der Staten-Generaal dezer dagen dit tractaat heeft verworpen.)

Volgens een uit Archangel ontvangen bericht, dd. 18 Junij is aldaar door het Engelsch eskader eene strenge blokkade ingesteld.

Den 25sten dezer overleed op den huize Leuduin, Mr. H. A. van Lennep, lid der Prov. Staten van Noord-Holland en plaatsvervangend regter in de arrondissement-regterbank te Amsterdam.

Men schrijft ons uit Groede van 23 dezer: Als een bewijs hoezeer de prijs der landen ook in dezen streek stijgt, moge dienen dat, in eene den 22sten dezer te Sluis gehouden openbare verkoop van vaste goederen-een stuk land, groot 83 roeden en 50 ellen ned. of 1 gemet, 266 roeden brugsch, is verkocht voor f 1540 per oud gemet, of f 2905,47 voor het geheel. (M. Ct.)

Aan de Zeedijk te Noordwelle is een lijk aangespoeld van een man, doch onkenbaar, vermoedelijk een passagier van het verongelukte schip Hendrica. Zijne kleederen bestonden behalve in onderkleederen, in een broek van zomerstof, grijze koussen en halve laarzen. Men heeft bij hem gevonden een zilveren horologie met zilveren plaat.

De algemeene collecte ten behoeve der noodlijdenden door den jongsten watersnood, wien het ontbreekt aan eigen middelen tot herstel van hun verlies of tot voorziening in hunne behoeften, heeft, tot en met den 20sten Junij 1855, opgebracht in: Noordbrabant f 16,919,16½; Gelderland f 47,988,52; Zuidholland f 154,616,40½; Noordholland f 124,786,35½; Zeeland f 13,957,70½; Utrecht f 28,417,34½; Friesland f 32,037,19; Overijssel f 21,682,32; Groningen f 20,824,45; Drenthe f 5,554,33; Limburg f 9,047,72, totaal f 475,831,50½.

Daarvan moet echter worden afgetrokken het bedrag van f 438,57½, voor hetwelk door de gevers eene bepaalde bestemming is aangewezen, zoodat het zuiver totaal is f 475,392,93. Daarenboven zijn bij het Departement van Binnenl. Zaken nog verschillende giften ingekomen ten bedrage van f 34,061,69½, waardoor het totaal kijmt tot het cijfer van f 509,454,62½. Dat totaal is nog later verhoogd met 1) verschillende giften aan kleedingstukken ad f 204,25; 2) aan verschillende geldsommen van 's buitenlands al f 12,103,98, ten gevolge waarvan men tot dusver een eindcijfer verkrijgt van f 521,750,18½.

Men verneemt, dat Z. M. de Koning, tijdens zijn verblijf te 's Hertogenbosch, tot rijders van den Nederlandschen Leeuw benoemd heeft de heeren Rouppe van der Voort, wethouder van 's Bosch; J. J. van Maas van Portengen, arrondissement-directeur der directe belastingen; Mr. J. B. baron van Hugenpoth tot den Berenclauw; en Mr. R. Twiss Fz. officier van Justitie. Tot kommandeurs van de Eikenkroon: de heeren Mr. C. J. van Heusden, vice-president van het Prov. Gerechtshof; Mr. W. C. van Heurn, president van de arrondissement-regterbank; B. J. Mulsaers, lid van gedeputeerde staten; J. G. H. A. baron van Hugenpoth, voorzitter van het Congres, griffier van de arrondissement-regterbank, en Mr. A. van Galen, proc.-gen. en tot rijders van de Eikenkroon, de heeren: Jhr. Mr. J. B. A. J. M. Verheijen, secretaris van 's Bosch; Mr. P. F. van Cooth, griffier der staten; Mr. A. F. X. Luijnen, kommandant der eerewach; Jhr. Mr. C. J. van Nispen van Pannerden, substituut-officier der arrond.-regterbank; H. S. van Hien, kantonregter te Boxmeer, en L. W. J. Marggraaf, kantonregter te 's Bosch.

× × Leijden, 27 Junij. Heden werd alhier tot doctor in de beide regten bevorderd, na het verdedigen van Theses Juridica, Jhr. C. R. E. van Rijkvevrssel, gebortig van 's Gravenhage. De veelvuldige werkzaamheden die de zorg voor de maskerade en de waarmede verbonden feestten vorderden, schijnen geen belemmering te hebben veroorzaakt, om met lof de academische studien voor het sluiten van den academischen cursus te kunnen eindhigen.

× × Leijden, 27 Junij. De rij der feesten, waarmede de 280e verjaaring der stichting van Leijden's Hoogenschool werd herdacht, is gesloten met eene feestelijke huld, welke de burgers van Leijden oproegen aan het Studenten-corps, dat met belangrijke opofferingen op menigerlei wijze hun zoo veel feestgenot aanbod. Eene commissie uit de ingezetenen, waarin niet het minst, behalve de Regering en de Hooge school, een andere tak van Leijdens welvaart, het fabriekwezen, was vertegenwoordigd, mogt op hare pogingen den meesten bijval genieten om aan het studenten-corps een féle champêtre aan te bieden. Het daartoe bestemd terrein der Kleine Ruine was opeen even, smaakvolle als ingenieuze wijze daartoe ingerigt. De muzikant was door een ruime dansvloer omgeven, die op eene sierlijke wijze opgetooid en des avonds met ontelbare lampions en ballons verlicht werd. Het opengebleven terrein stond als herderschap in eene bloemrijke iustwarande, dat in den avond door eene schitterende gaz-illuminatie, waarop de stoffelijke gaz-fabriek roem mag dragen, prachtig verlicht was, terwijl het uitstekend muzikkorps van den heer Stumpff, door het uitvoeren van onderscheiden muziekstukken, niet weinig bijdroeg om aan het feest luister bij te zetten. Geen wonder, dat eene talrijke schaar aan dat feest deelnam. Onder het spelen eener feestmarsch kwam een aanmerkelijk deel der gekostumeerde studenten, in het Academie-gebouw verzameld, in stapigen optoet te half acht ure op het terrein aan, waar de stoet door den heer Burgemeester, als lid der commissie, met eene warme toespraak werd verwelkomd, en namens de burgerij, die door de inschrijvers voor het feest was vertegenwoordigd, de erkentelijkheid toebrengt voor de vreugde en het vertier, welke de afgehoopene academische feesten hadden veroorzaakt, welke toespraak op eene kernachtige wijze door de Prins van het Collegium Inpr., J. C. de Koning, werd beantwoord. Nadat de muziekstukken volgens het uitgegeven programma waren uitgevoerd, werd ten tien ure de dans op de daartoe doelmatig ingerigte dansvloer, aangevangen en door den Burgemeester met de baronesse van de Wijk van Palladut gebend, die daarmede het sein gaf aan vele danslustigen, welke niet in gebreke zijn gebleven daaraan deel te nemen tot in den vroegeh morgen van dezen dag. Veel droeg daartoe bij het schoone weder, dat tot den

ende toe vergunde den dans in de open lucht te doen plaats hebben.

Men zou onbillijk zijn, indien men niet veel, ja alles van den gunstigen afloop toeschreef aan de uitnemende orde, die er heerschte, en daardoor ook aan de loffelijke bemoeijingen van de verschillende leden der commissie, die waarlijk aanspraak hebben op de algemeene erkentelijkheid voor de wijze, waarop zij zich van hunne taak hebben gekweten, terwijl ook door de zorg en het beleid der politie geen zweem van wanorde ook buiten het terrein zich vertoonde.

Zoo is er weder een band gelegd, die Hoogeschool en burgerij aan elkander verbindt; — die de verschillende bronnen van bestaan in eene der aanzienlijkste steden van ons Vaderland tot elkander in de naauwste betrekking brengt, — en niet het minst geschikt is, om bij verscheidenheid van werkkring, één te zijn in de bevordering van het algemeen belang. De zamenstelling van het personeel, dat met de zorg en de orde was belast, waarin Regering en Hoogeschool de Registerlijke magt en het garnizoen, het fabriekwezen en den stillen burger waren vertegenwoordigd, scheen voor den opmerksamen beschouwer een treffend voorbeeld, wat vereenigde krachten tot bereiking van een edel doel, zoo ook tot bevordering van volksgeluk en volkswelvaart vermogen.

Nijmegen, 26 Junij. Het water heeft hier, bij het baden in een kolk, deze maand weder twee offers geëischt, eerst een soldaat van het alhier in garnizoen liggende regiment en gister na den middag het 12jarig zoonje van een kolfjhuishouder. De ouders zijn ontroostbaar, daar dit de tweede en laatste zoon is, die zij kort op elkander door den dood verliezen, waarvan de laatste nu op zoo eene noodlottige wijze is omgekomen. Mogten de menigvuldige voorbeelden toch eindelijk tot voorzigtigheid aansporen en voor de ouders dienen om een streng toezigt over hunne kinderen te houden.

◀ **Amerongen, 26 Junij.** Voorloopig kunnen wij omtrent den staat der veldgewassen in deze streken 't volgende berichten: De rogge staat over 't algemeen dun aan 't veld; hij eene gunstige weërgesteldheid laat het zich evenwel aanzien, dat de opbrengst voldoende kan zijn; aardappelen en boekweit staan aanvankelijk vrij goed; van den tabak, die dit jaar laat is uitgepoot, valt nog weinig te zeggen; voor de veldproducten in 't algemeen en voor 't laatstgenoemde in 't bijzonder, begint men hier zeer naar droogte en warm weder te verlangen. Het grasgewas is zeer middelmatig, terwijl de prijzen hoog zijn, want volgens den afloop der onlangs alhier gehouden veilingen berekent men, dat het hooi gemiddeld zal komen te staan op f 23 of f 24 de 1000 halve Ned. ponden, enkele percelen zelfs hooger.

Ingezonden Stukken.

Mijnheer de Redacteur!

Vier bemerkingen zijn mij bij de beraadslagingen over de snijpletoire begroting van de Marine in het oog gevallen, die ik U WelEd. wil mededeelen.

1o. Dat door den Min. van Marine een toon is aangeslagen veel overeenkomst hebbende met dien van zijnen ambtgenoot den Min. van Oorlog, en die in parlementaire debatten niet te pas komt.

2o. De minister is in de zittingen van den 19 en 20 dezer niet consequent gebleven; in de eerste heeft Z. E. gezegd, dat de resultaten van het onderzoek ten aanzien van de *Medusa* en *Montrado* niet gelukkig zijn uitgevallen, maar dat daarin veranderingen zullen gebragt worden, waardoor men de hoop mag voeden, dat die hodems niet voor de dienst zullen verloren gaan. In de zitting van den 20 verklaart Z. E. dat er zeer zeker middelen bestaan om de gebreken der *Medusa* te verhelpen, en twijfelt er niet aan, dat het schip dan zal voldoen. Mede twijfelt hij er niet aan, of de *Montrado* zal over een paar maanden naar Indië kunnen gezonden worden. Dus is in de eerste zitting twijfelachtige hoop, en in de tweede geen de minste twijfel meer. De toestand dezer schepen moet dan wel in 24 uren zeer veranderd zijn.

3o. De bijgebragte voorbeelden uit Engeland en Frankrijk, ten bewijze, dat ook daar dergelijke schepen van stapel zijn geloopten, waarbij zoodanige gebreken zijn bevonden, zijn mijns bedunkens, ongelukkig gekozen; indien mijn tuurman slecht handelt, moet ik dan daarom zijn voorbeeld volgen, of zoude het niet veel meer dienen om de gebreken mijner handelingen te verbeteren? (Maar ik heb opgemerkt dat deze Regering, tot verdediging harer daden, veelal op het slechte onzer naburen wijst, maar het goede over het hoofd ziet.)

4o. Uit dit laatste zoude men verder moeten afleiden, dat het constructie-personeel niet zeer goed is, en zou dit ook toe te schrijven zijn aan het ongelukkige regeringsstelsel om uitsluitend jonge menschen van een der Koninklijke academien afkomstig te plaatsen. Waarom niet voor elke betrekking kundige mannen genomen, onverschillig waar zij hunne kundigheden hadden verkregen.

Verblijfje met de meeste achting
Nijmegen, den 23 Junij 1855. U WelEd. Dw. Dienaar
EEN OUD OFFICIER.

Het volgende uittreksel uit het verslag van Burg. en Wethouders van Haskerland aan den raad deelen wij mede als eene bijdrage tot de kennis en waardering der werking van de nieuwe armen-wet, daarbij opmerkende dat bij dat college van Burg. en Wethouders wel geene vijandige

gezindheid tegen het ministerie der tegenovergestelde rigting kan worden ondersteld, daar de Burg. zoo niet tot de anti-revolutionnairn, dan toch zeker tot de ministeriëlen behoort.

De doorgaande daurte der eerste levensbehoefte vooral, werkt mede dat het getal voortdurend bedielden, bij de openbare armbesturen toenam, dat het bedrag van den onderstand niet zelden belangrijk moest worden verhoogd, en dat mitsdien de toestand van het openbaar armwezen geene verblijdende uitkomsten kon opleveren. Wel is waar is het der bijzondere liefdadigheid dank te wijten, dat de openbare fondsen voor het armwezen, niet no; meer worden gedrukt door den last der alimentatie en dat een aantal behoeftigen wien het aan werk, en daardoor aan dagelijkschen leeftoet mangelde, niet onder de gewone bedeele der algemeene armbesturen wordt opgenomen: toch is het niet te ontveinzen, dat eene vergelijking van den toestand van het armwezen over het afgelopen jaar, met dien der vorige jaren onniskenhare blijken draagt van toenemend pauperisme.

Het in werking brengen der wet van 28 Junij 1854, (*Staatsblad* no. 100), tot regeling van het armbestuur, had plaats met den 1 Sept. des afgelopen jaars. — Ofschoon wij hulde doen aan het hoofdbeginsel dat die wet tracht in het leven te roepen — het overbrengen van den last der alimentatie naar de kerkelijke — en bijzondere instellingen van weldadigheid en de werking der nieuwe wet slechts aanvankelijk kunnen beoordeelen, betwijfelen wij of de uitkomsten zullen voldoen aan de verwachtingen des wetgevers, althans wat deze provincie betreft. De strekking toch van niet weinige kerkelijke armbesturen is, helaas! niet zelden lijnrecht in strijd met de bedoeling der wet. — Die strekking openbaarde zich ook bij enkele kerkelijke armbesturen dezer gemeente. — In het algemeen worden als vroeger, van de kerkelijke armenzorg uitgesloten, degenen die niet als lidmaat bij de betrokken kerkgenootschappen bepaaldelijk, waren ingelijfd, en heeft het verschil tusschen het burgerlijk domicilie van onderstand, en dat, omschreven in het door de Synode der Nederlandsche Hervormde kerk vastgestelde algemeen reglement op de diaconie-administratie, in den regel het gevolg dat de kerkelijke instellingen bij dat genootschap zich onttrokken aan de verzorging der behoeftige lidmaten, die burgerlijk voor den onderstand elders dan op hunne verblijfplaats zijn gedomicilieerd. In vele gevallen verhinderen de balansen der behoeftigen zelven de betrokken burgerlijke armbesturen of de gemeentebesturen, gebruik te maken van de bij art. 44 der wet, tot regeling van het armbestuur, verleende bevoegdheid, om te vorderen dat de behoeftigen, tot erlanging van onderstand, zich komen vestigen ter plaatse van het burgerlijk onderstands-domicilie. Trouwens zouden zoodanige vorderingen, wanneer het lidmaten van het hervormd kerkgenootschap betreffen, in de eerste plaats het gevolg hebben, dat tegen het bij dat kerkgenootschap aangenomen stelsel, de last der armenzorg wordt overgebragt van het kerkelijk armbestuur in de verblijfplaats des behoeftigen, naar dat in de plaats van het burgerlijk onderstands-domicilie welk laatste — en, dit is een tweede bezwaar — niet zelden in zoodanige gevallen den noodigen onderstand weigert. — Van daar dat de openbare armbesturen veeltijds verplicht zijn, tot ondersteuning van armen, die op onderstand der kerkelijke armbesturen, volgens dier reglementen geacht moeten worden billijke aanspraak te hebben; en dat, onttrekken die kerkelijke armbesturen zich somtijds al niet aan hunne zedelijke verplichtingen, het verlenen van den onderstand hunnentwege, in de aangewezen gevallen nu en dan geschiedt ten koste der goede verstandhouding met de burgerlijke armbesturen, waarvan het behoud, naar ons hescheiden oordeel, door de hooge regering teregt op hoogen prijs wordt gesteld ter bereiking van het doel dat de wetgever bij de invoering der nieuwe regeling van het armwezen, beoogde.

Eene tweede omstandigheid heeft, naar wij meenen, geleid en zal voortdurend leiden tot verhooging der uitgaven bij burgerlijke armbesturen. — Zij is gelegen in het voorschrift der nieuwe wet dat de bepaling van het bedrag der ondersteuning van armen die elders dan ter plaats van hun domicilie van onderstand verblijven, gesondt door het gemeentelijk- of armbestuur in de verblijfplaats, ook in de gevallen waarin over de plaats van het domicilie van onderstand geen geschil bestaat.

Immers heeft ons de ondervinding geleerd, dat het gewaarborgd regt van verhaal verschillende armbesturen al ligt leidt tot meer onbekrompen hedeeling der elders armlastige behoeftigen, en mag uit het verband tusschen de artikelen 25 en 41 der wet, (zoo als wij meenen) al volgen dat die ondersteuning, ook al blijft zij beneden het door den gemeenteraad vastgesteld maximum moet zijn in strikte evenredigheid met het bedrag van den onderstand, die door het verstrekkend armbestuur aan de bij hetzelfde armlastige behoeftigen wordt verleend: het is in den regel niet mogelijk de overtreding van dit wettig voorschrift te constateren, tenzij bepaaldelijk het boven genoemd maximum worde overschreden. De vordering tot vestiging in de plaats van het onderstands-domicilie, waarvan wij reeds gewaagden, is ook hiertegen geen voldoende wapen, immers is het in den wintertijd b. v., voor behoeftige schippersgezinnen veelal niet mogelijk daaraan te voldoen, en getroosten zich de burgerlijke armbesturen in den regel teregt, liever tijdelijk grootere uitgaven, dan door verplaatsing van behoeftigen, dezen hun middel van bestaan te benemen.

Wij meenden het bovenstaande te moeten aanstippen, omdat wij vreezen, dat de aangevoerde omstandigheden hoe langer zoo meer moeten medebrengen, dat het getal behoef-

tigen en het bedrag van onderstand bij de burgerlijke armbesturen zullen toenemen, instrijd met den geest der wet, den onderstand wil beperken tot het volstrekt onvermijdelijke, tot de zoogenaamde politiezorg. Getuige het reeds de maxima van den onderstand in de grootere steden, waarvan het bedrag voor enkele personen of kleine gezinnen niet zelden wekelijks ettelijke guldens bedraagt maxima, die onze erachten, geene politiezorg, maar een stelsel van wettelijke liefdadigheid bij de burgerlijke armbesturen in het leven zal roepen. — Daarom heeft het ons genoeg gedaan, dat de hooge regering door de tusschenkomst van Heeren Gedeputeerde Staten bij de invoering der nieuwe wet krachtig heeft aangedrongen daarop, dat die wet worde uitgevoerd naar haren juisten geest en strekking, en hebben wij bij berhaling de burgerlijke armbesturen dezer gemeente in het afgelopen jaar, bij uitvoerige voorlichtende circulaire's op het hoog gewigt de zaak gewezen en op de strikte naleving der wettelijke bepalingen bij hen aangedrongen.

Advertentien.

DE PILLEN VAN HOLLOWAY bezitten eene verbaasende kracht ter herstelling van eene algemeene verzwakking. Afschrift van eenen brief van JOHANNES ADRIANUS VAN DER WERY, te Samarang, aan den Professor Holloway. «Mijn heer! Sedert een aantal jaren leed ik aan eene tragsgevoel toenemende verzwakking, en was nabij om te bezwijken, ook verklaarden mijne geneesheeren dat er geene hoop meer herstel was; toen ik eindelijk besloot uwe pillen te proeven, en na dezelve vijf weken gehruikt te hebben begon mijn toestand zeer te verbeteren; voorts na verloop van twee maanden was ik geheel hersteld.» (Get.) J. A. VAN DER WESS.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt: Doosjes Pillen à f 0.80, f 1.35, f 3.00, f 6.75, f 13.50, f 20.50. Potjes Zalf à f 0.80, f 1.35, f 3.00, f 7.00, f 13.85, f 20.95.

Zijn op franco aanvragen à contant te bekomen bij J. VAN RENESSE, te 's Hage; bij B. ADAMA, te Amsterdam; bij L. J. GROOTENDORST, te Utrecht en bij J. STRAMMAN, Hoofd-depôthouder te 's Bosch, alsmede in HOLLOWAY'S Etablissements te Londen, 244 Strand, en New-York, 80 Maiden Lane. (878.)

226ste Nederlandsche Staats-Loterij.

14e LIJST. 5e KLASSE.

Uitgekomen hooge prijzen:

No. 6190 f 1500; — 533 en 12803 ieder f 1000

Prijs-Courant der Effecten.

AMSTERDAM, 27 Junij 1855.

Nederland. Pot.	Rusland.	Pct.
Ned. W. Schuld. 2 1/2		63 1/2
Dito Certificat. 8	Hopel 798/1816	5
Dito Dito. 4	Dito 1828/1829	5
O. I. Leening. 4	Cert. 1831/1838	5
Amort. Syndic. 3 1/2	Dito Dito	4 1/2
Hand. Maats. 4 1/2	Dito Hope	4
Belgie.	Dito Steglitz	4
Certificaten. 2 1/2	Dito dito 5e Ser.	4
D° Rothschild. 2 1/2	Dito 1854	5
Frankrijk.	Inscr. Assig.	6
Obligatien. 8	Certific. dito.	6
Spanje.	Polen.	
Nieuwe. 1	Obligatien. 4	
Dito Buitenl. 8	Oostenrijk.	
D° Binnenl. m. 8	Metaliëk. 5	61 1/2
Bew. Sp. Com. 4 1/2	Dito bet. Amst.	5
Amort. Schuld.	Dito Nation.	6
Portugal.	Dito 1847	5
Londen nieuwe. 8	Dito 1851/1852	5
Dito uitgest. 4		

Braz. bij Ro'hs. p. s. 500. 5 pct. 92 1/2; Mexic. 3 pct. 19 1/2, 1 1/2; dito Onb. 19 1/2, 1 1/2; Gren. te 100. 2 1/2 pct. 16 1/2, 1 1/2; dito Uitg. 6 1/2, 1 1/2; Bod. Venez. 3 1/2 pct. 27, 1/2; Peru 4 1/2 pct.

Tot bijna onveranderde doch flauwe prijzen, was de heden in geene der genoteerde fondsen van eenig belang naar Russen Strieglitz was tot hooger prijzen veel vrag.

LONDEN, Dingsdag 26 Junij. Consols op t. 91, Mexic. 3 pct. 21 1/2, 1 1/2; Gren. Uitg. 6 1/2, 1 1/2; Sard. Turksche leening 81; Spanje 1 pct. 18 1/2, 1 1/2; Hask. 94 1/2.

PARIJS, Dingsdag 26 Junij. Fr. 4 1/2 pct. 92 1/2, 1 1/2; Wissel op Londen 12.02; dito op Parijs 144 1/2.

WEENEN, Dingsdag 26 Junij. N. Metall. 78 1/2, 83 1/2; Bankactien 1010; Lombarden 101; Loten 18; Wissel op Londen 12.02; dito op Parijs 144 1/2.

Gedrukt bij C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.